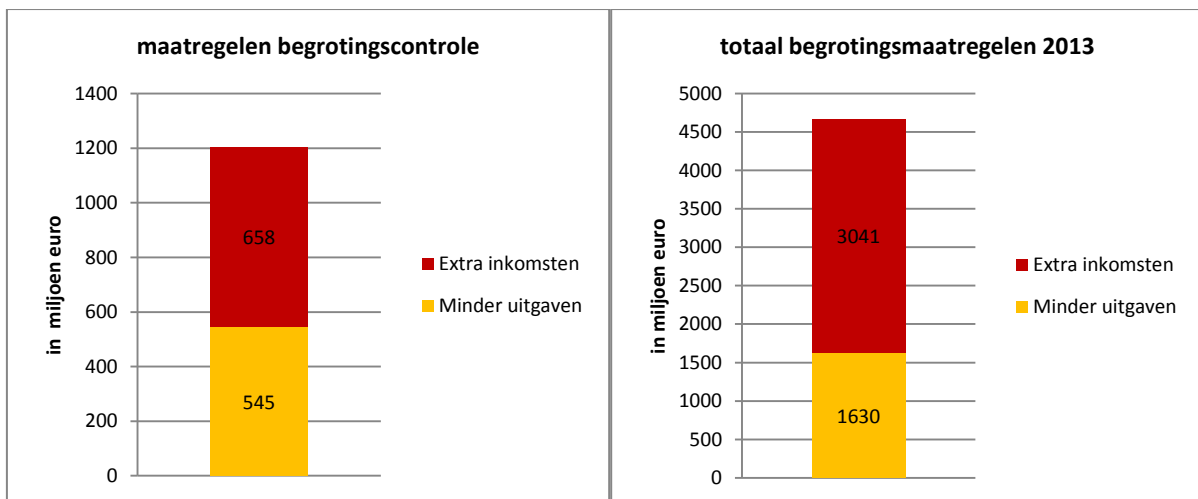

Inspanning 2013 en begrotingscontrole

De afspraak met Europa was om het tekort van de gezamenlijke overheid terug te dringen tot 2,15 procent van het BBP. Entiteit I mocht 2,15 procent tekort hebben, Entiteit II diende een evenwicht te bereiken. Vooral voor Entiteit I bleek dit een politiek probleem te vormen. Met Europa werd overeengekomen dat een wat lossere begrotingsdoel door de vingers wordt gezien als er voldoende structurele maatregelen genomen worden. De Commissie vraagt 1 procent structureel. Daarvan gebeurde al 0,4 procentpunt bij de initiële begrotingsopmaak. 0,2 procentpunt moet van de Gemeenschappen en Gewesten komen. De federale overheid restte dus nog 0,4 procentpunt bij deze begrotingscontrole. Dat is ongeveer 1,5 miljard euro.

Dit keer werden er geen nieuwe belastingen ingevoerd maar werden al sluimerend wel een aantal belastingen verhoogd, vooral voor wie onderneemt. De roerende voorheffing voor wie 'lang' investeert in KMO's wordt nochtans een beetje verlaagd maar de belasting op de liquidatiebonus, door zelfstandigen beschouwd als een aanvulling op hun karig pensioen, wordt meer dan verdubbeld. Voor grote bedrijven wordt de notionele interestaftrek verder ingeperkt zonder compensaties. Dat op een moment van grote economische moeilijkheden het bedrijfsleven pertinent met nieuwe lasten wordt opgezadeld, is compleet onbegrijpelijk.

Tijdens de begrotingscontrole werden voor 1,2 miljard euro maatregelen genomen (zonder technische correcties). 55 procent daarvan of 658 miljoen euro gebeurde via extra inkomsten: via belastingverhogingen of diverse inkomsten (zoals dividenden). Slechts 45 procent of 545 miljoen euro gebeurde via een vermindering van de uitgaven.

Voor 2013 brengt dat het totaal van de inspanning op 4,7 miljard euro. Twee derde van die inspanning of ruim 3 miljard euro gebeurde via het verhogen van de inkomsten: via structurele belastingverhogingen zoals de roerende voorheffing, taks op levensverzekeringen of accijnzen. Slechts één derde of 1,6 miljard euro werd aan uitgavenzijde gezocht.

De nadruk bij de regering-Di Rupo blijft dus liggen op het verhogen van de inkomsten via belastingverhogingen en eenmalige ingrepen en slechts in tweede orde wordt gepoogd om de uitgaven terug te dringen.

Opnieuw wordt het budgettair doel niet bereikt

Eind 2011 ging de regering-Di Rupo van start. Inzake de begroting werd overeengekomen om in 2012 onder de belangrijke drempel van 3 procent te blijven en werd aan Europa zelfs de ambitieuze doelstelling van 2,8 procent begrotingstekort meegegeven.

Gedurende maanden heeft men op verschillende momenten een goednieuwsshow opgevoerd rond de begrotingstoestand van ons land: investeerders herwonnen hun vertrouwen, we gaven onze buurlanden het nakijken, zouden lof krijgen van Europa en zelfs als inspiratiebron dienen voor de rest van Europa. De toenmalige minister van Financiën omschreef België onomwonden als *'top performer'*.

We mogen het stilaan een traditie noemen dat de harde realiteit de fictieve perceptie van de regering-Di Rupo onderuit haalt. De doelstelling van 2012 werd niet gehaald: niet de 2,8 procent die de regering zelf ambieerde, noch de 3 procent die Europa vroeg. Het tekort voor 2012 komt uit op 3,9 procent en zelfs zonder Dexia (0,8 procentpunt) zou het boven de 3 procent liggen. De doelstellingen die door de regering werden vastgelegd voor haar bevoegd niveau, Entiteit I, werden eveneens niet gehaald.

Begroting federale overheid en sociale zekerheid (Entiteit I)

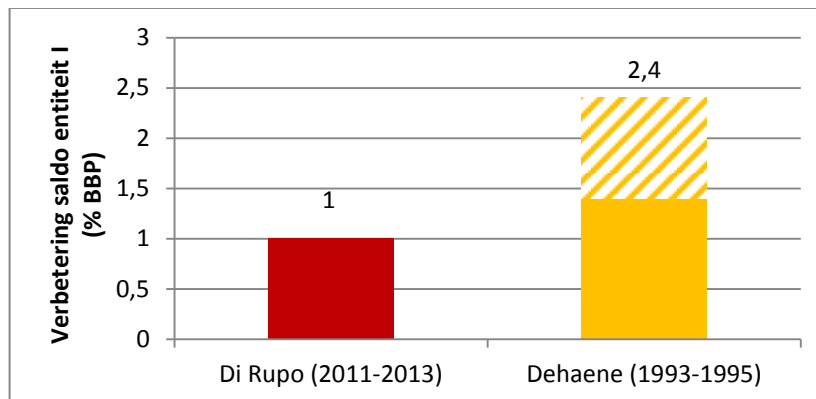
	2011	2012	2013
Doelstelling		- 2,40 %	- 2,15 %
Bereikt tekort	- 3,40 %	- 3,50 %	- 2,40 %

Grootste sanering ooit?

De inspanning van entiteit I wordt vaak 'historisch' genoemd. Ten opzichte van 2011 zal het tekort van Entiteit I in 2013 teruggedrongen zijn met 1 procent BBP, van 3,40 procent naar 2,40 procent. Dat komt dus neer op 29 procent van de af te leggen weg naar een evenwicht. De regering-Di Rupo heeft dus nog geen derde van die weg afgelegd.

De vergelijking die vaak gebeurt met het Globaal Plan van Dehaene loopt compleet mank. Over een zelfde tijdspanne (twee jaren) - van 1993 tot 1995 - bracht de regering-Dehaene het tekort van Entiteit I terug van 6,3 procent tot 3,9 procent. Dat is meer dan het dubbele van het resultaat dat de regering-Di Rupo I kan neerleggen.

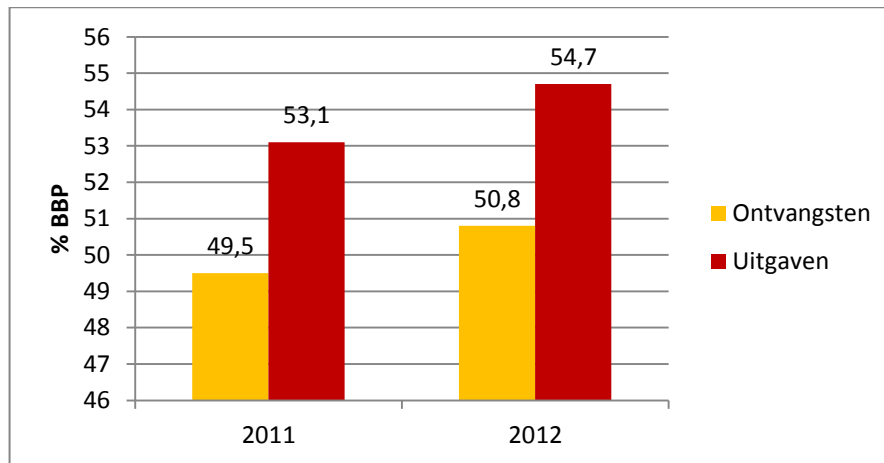
Vergelijking Di Rupo – Dehaene (GB)

De regering-Di Rupo kan als verdediging opvoeren dat het vooral de dalende rentelasten waren die onder het Globaal Plan van Dehaene zorgden voor een daling van het tekort van Entiteit I. Maar indien we zelfs de effecten van de dalende rente (geelgearceerde deel) buiten beschouwing laten dan blijft de inspanning onder het Globaal Plan (1,40 procent BBP) een pak groter dan de inspanning van de regering-Di Rupo.

Belastingregering

Evolutie gezamenlijke overheid: ontvangsten versus uitgaven 2011 en 2012 (in % BBP)

Zelf probeert de regering-Di Rupo het te ontkennen, maar zowel de Nationale Bank van België, de Europese Commissie als de OESO tonen in hun analyse van de Belgische overheidsfinanciën dat de regering-Di Rupo in de feiten een ongeziene belastingregering is.

De uitgaven van de gezamenlijke overheid stegen van 53,1 procent BBP naar 54,7 procent BBP (zonder Dexia zou het nog steeds 53,9 procent BBP zijn). De toename van de uitgaven met 1,6 procentpunt BBP werd quasi volledig opgeheven door een ongeziene verhoging van de inkomsten. Deze stegen met 1,3 procentpunt BBP. De simpele optelsom geeft als resultaat dat het begrotingstekort in 2012 dus verslechterde met 0,3 procent BBP. Zonder de uitgaven voor Dexia zou het tekort wel lichtjes teruggelopen zijn, maar niet dankzij een verlaging van de uitgaven, wel via de historisch ongeziene verhoging van de inkomsten.

Uit deze cijfers kunnen we concluderen dat de bewering dat België de budgettaire teugels moet laten vieren omdat het zich dreigt 'kapot te besparen' complete waanzin is. De Belgische overheid heeft nog niet bespaard onder de regering-Di Rupo. De uitgaven blijven zelfs sterker toenemen dan de economische groei. Dat het begrotingstekort niet evenredig opliep kon enkel verholpen worden met een historisch ongeziene verhoging van de inkomsten. Lees: belastingen.

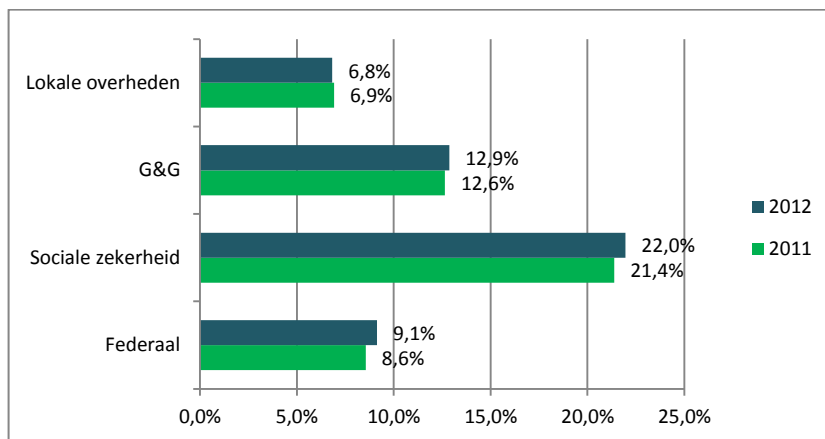
De schuld van de G&G en de lokale overheden?

In 2013 zal Vlaanderen voor het derde jaar op rij een begroting in evenwicht behalen. Vlaanderen blijft daarmee een voorbeeldrol spelen binnen België en binnen Europa. Jammer genoeg volgen weinige andere overheden dit voorbeeld van verantwoordelijk bestuur.

Sterker nog, sommige partijen van de federale regering wijzen met een beschuldigende vinger richting de lagere overheden van Entiteit II. Dat bestuursniveau zou mede verantwoordelijk zijn voor het missen van de begrotingsdoelstelling en van een verhoging van de inkomsten van de overheid.

Voor 2012 mocht Entiteit II volgens de gemaakte afspraken een tekort hebben van 0,4 procent BBP. De rekeningen van de NBB laten zien dat deze doelstelling gehaald zal worden. Voor 2013 mag er geen tekort meer zijn. Op Vlaams niveau zal er voor 2013 ook geen tekort zijn. Het is aan de andere regio's om eveneens hun tekort weg te werken.

Inkomsten per overheidsniveau (na overdrachten aan andere overheden) (in % BBP)

Uit een analyse van cijfers van de NBB blijkt ook het argument dat Entiteit II (de gemeenschappen, gewesten en de lokale overheden) mede verantwoordelijk zijn voor een stijging van de inkomsten niet te kloppen. De totale stijging van de inkomsten bedroeg 1,3 procentpunt. Bovenstaande analyse toont aan dat deze stijging quasi volledig en integraal te wijten is aan Entiteit I: de federale overheid en de sociale zekerheid (+1,1 procentpunt). De eigen inkomsten van de gemeenschappen, gewesten en de lokale overheden bleven ongeveer stabiel⁽¹⁾ in 2012 ten opzichte van

⁽¹⁾ De middelenoverdracht voor 2012 is gestoeld op een te hoge groei waarvoor in 2013 wordt gecorrigeerd en waar bij de Vlaamse begrotingscontrole al rekening mee werd gehouden (Vlaanderen ongeveer 320 miljoen euro minder middelen hierdoor).

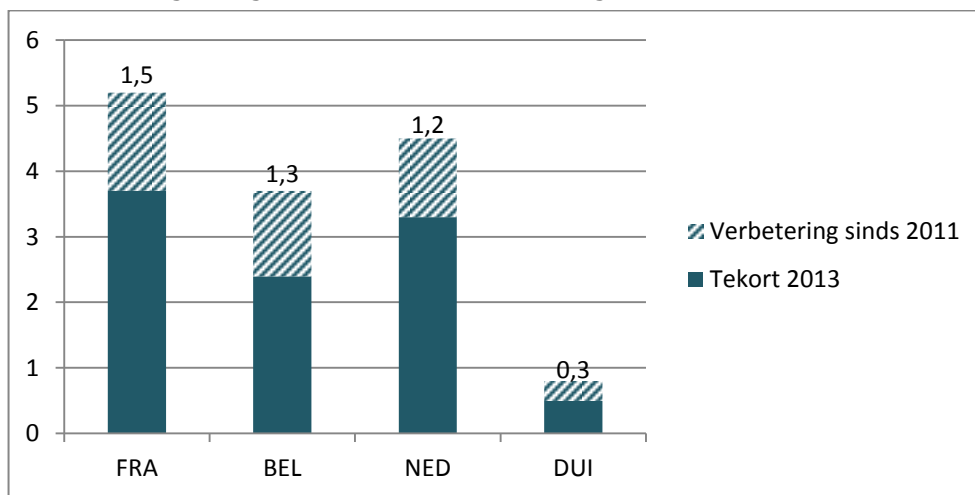
2011 (+0,2 procentpunt). De belastingverhoging is dus louter en alleen de verantwoordelijkheid van de federale regering.

Ook de toename van de uitgaven valt niet af te wentelen op de kap van de gemeenschappen en gewesten of de lokale overheden. Van de 1,6 procentpunt stijging komt 1,4 procentpunt toe aan de federale overheid en de sociale zekerheid. Slechts 0,2 procentpunt wordt veroorzaakt door de gemeenschappen, gewesten en lokale overheden.

Geen 'top performer' binnen Europa

De federale regering meet zich graag met de buurlanden om dan tot de conclusie te komen dat België op begrotingsvlak 'uitstekend presteert'. De regering-Di Rupo wil het gezamenlijke begrotingstekort in 2013 beperken tot 2,40 procent van het BBP. Dat is - voor de globale overheid - een verbetering met 1,3 procent ten aanzien van de start van de regering (1 procentpunt daarvan komt effectief van de regering-Di Rupo, de rest is te danken aan de gewesten, gemeenschappen en lokale overheden).

Begrotingstekort en afbouw in België en buurlanden⁽²⁾

Het tempo waarop het tekort door de regering-Di Rupo wordt afgebouwd ligt op ongeveer dezelfde hoogte als Frankrijk en Nederland. Duitsland doet minder maar heeft een veel lager tekort en is moeilijk als referentiepunt. België bouwt zijn tekort dus zeker niet sneller af dan de buurlanden. Dat zou nochtans een strategie zijn die aan te raden valt want Frankrijk en Nederland kennen een lagere schuldgraad. Bijkomende begrotingstekorten zijn daardoor voor België problematischer dan voor onze buurlanden, gezien de Belgische hoge schuldgraad.

⁽²⁾ Voor begrotingstekort 2013 werden voor de betrokken landen de meest recente inschattingen genomen, rekening houdend met de impact van eventuele bijgenomen maatregelen.

BIJLAGE: overzicht begrotingscontrole

Minder uitgaven	523
Departementen	249
Aanwervingsstop	19,2
1% minder middelen	14
NMBS	30
Ontwikkelingssamenwerking	25
Defensie	25
OCMW's	37,5
bPost	13
Interdepartementele provisie	85,3
Sociale zekerheid	108
Dienstencheques	56
Andere	52
Gezondheidszorg	166
Verminderen geneesmiddelenforfait ziekenhuizen	10
Gelijkschakeling cholesterolremmers	25
Andere	73
Extra inkomsten	658,4
Dividenden	284,2
NBB	321,4
BNP Paribas	12
Belgacom	-49,2
Inbeslagnames en verbeurdverklaringen	9,2
Meevaller BTW bedrijfswagens	115
Accijnzen tabak	50
Erfpacht en opstal (2% ipv 0,2%)	48
Aktekosten huwelijk & testamenten	15
Liquidatieboni (25% ipv 10%)	80
Notionele interestaftrek	30
Pensioenfondsen	15
Andere	12
Subtotaal minder uitgaven en extra inkomsten	1181
Technische correcties	231
Interesteffecten	22
TOTAAL	1434